

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ostanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnistvo „Slov. Naroda“.

O deželnem zboru kranjskem.

(Konec.)

Glavno mesto Ljubljansko dobilo je po hudem porodu nov mestni statut namesto zastarelega in volilni red po predlogu mestnega zbora. S tem je naša postojanka na rotovži varnejša, nego je bila doslej. Pa še druge važne sklepe storil je deželni zbor Ljubljani na korist. Sklenil je zakon, s katerim se mestu dovoljuje, da sme prevzeti garancijo za novo mestno hranilnico, na katero smo tako dolgo čakali. Mestna hranilnica Ljubljanska bode izredne važnosti, kajti nalog jej je mej drugim, naše trgovce in obrtnike, do sedaj zavisne od nemškega, oziroma nemškutarskega kapitala, rešiti te, zlasti ob volitvah opasne zavisnosti. Korist mestne hranilnice pa bode čitateljem jasnejša, ako jim v kratkem narišemo uspehe druge jednake hranilnice, namreč mestne hranilnice v Gradci. Ustanovljena bila je stoprav 1869 leta. A danes ima že blizu 20 milijonov upravnega premoženja. Iz čistega dobička nabralo se je 2 milijona rezervnega fonda, vrhu tega pa se je nad 500.000 gld. izdalo za olepšanje mesta, za javna poslopja, monumentalne stavbe itd. Ni dvombe, da bode mestna hranilnica Ljubljanska razmeroma jednako uspevala.

Dovolilo se je dalje mestu 4000 gld. deželne podpore na leto, ako sezida vojašnico, katera je tem potrebnejša, ker bi Ljubljana potem imela veliko garnizijo, vsled velike garnizije pa podvojeno važnost. Konečno sklenil se je zakon, da se nekateri deli občine Šišenske, ki po naravni leži in sploh po vseh okolščinah spadajo k Ljubljani, mestu pridružijo. To pridruženje je potrebno, zato je nas veseli, da se bodo slednjega zakona ostrogi uravnale priateljiskim dogovorom.

Veliko skrb obračal je deželni zbor na deželni finance in narodna večina, odkar je na krmilu, dejanski dokazuje, da jej je dobro gospodarstvo na srci. Ne le, da je deželno premoženje kljub ogromnim stroškom ob slavnosti 600 letnice, za zgradbo muzeja Rudolfinuma itd., ohranila nedotaknjeno, bila je letos celo v prijetnem položaji, da je vsled dohodkov iz žganjarskega naklada znižala deželno priklado za tri odstotke, od 21 na 18%, in tako davkoplačevalcem breme vsaj „za spoznanje“ olajšala. Zategadelj si naši nemški liberalci, ki v svojih listih v jedno mer trobijo o „nationale Miswirtschaft“ neso upali niti z besedico grajati deželnega gospodarstva, za katero je odgovorna sedanja večina.

Priznati se mora, da nemška manjšina ni zgolj le zanikavala, temveč da je pozitivno sodelovala pri vseh deželo zadevajajočih vprašanjih in kolikor toliko zadostovala nalogi, katero imajo v občih manjšine v zborih: kontrolovati delovanje večia. Naše priznanje bilo bi še intenzivnejše, ko bi to sodelovanje smeli pripisovati predruženemu mišljenju, ne pa važnosti vprašanj in fakt samih ob sebi, vsled katerih je bila manjšina primorana vsled nuje kazati čednosti.

Dosedaj kazali smo čitateljem deželnega zbora solnčnato stran. Treba pa ogledati si tudi senčnato lice. V tej zadevi nam nikakor ne ugaja, da se je zopet dovolilo ominoznih 600 gld., ki so dobili olepševalni naslov: „Za neobligatni pouk nemškega jezika na slovenskih, in slovenskega na nemških večrazrednih šolah“. O tej vsoti pisali smo že dovolj, razlogov proti temu „nebodi ga treba“ navedli smo se je v obilici, zato je smiselno se nadejati, da narodna večina vsaj letos ne bode zopet izlegla kukavičnega jajca, katero so položili Nemci v deželno-zborsko gnezdo, ko so bili v večini. A varali smo se. Pri glasovanju samo vse časti vredna osmorica ni

hotela glasovati, drugi poslanci pa so hrabro poskakali čez vse jarke in plotove tega deželnozbornskega „steeple-chase“ in dovolili vsoto v namen, narodnemu javnemu mnenju in programu popolnem nasproten. Ne trebalo bi velikega poguma, da bi se bili ti „groši“ odklonili, in nasledki bi tudi ne bili toli grozni, da bi se poslanci zaradi tega pred svojimi volilci ne mogli opravičiti. A kaj se hoče, duh je morda voljan, a meso je slabo.

Razen tega drevesa „spoznanja dobrega in hudega“ v podobi čudodejnih 600 gld. nas je pa tudi nemilo dirnulo zopetno koketovanje vlade z našimi Nemci in obžalovanje, da jih ni v mestnem zboru. Zakaj jih ni? Zato ker nečejo, ker tirajo pasivno politiko, ker ne poznajo ali pa nečejo poznati meščanskih dolžnostij in čednostij, marveč jim je le za nadvlado. Torej se v tem slučaju pač sme poučarjati „Volenti non fit injuria“. Sicer pa ni upati, da bi se blažena „spravljivost“ kdaj prišla upornih njih src, saj so jako točno povedali svoje mišljenje, ko je njih „sprehminister“ g. Luckmann slovesno objavil, da njih otroci nikdar ne bodo obiskovali mestne nemške šole, ker jo je ustanovila — narodna večina.

S tako zagrizenimi gospodi sprava pač ni možna, in ko bi bila, ne bila bi odkritosrčna. Preverjeni smo pa, da ko bi se nemško-liberalna stranka zopet začela udeleževati volitev in bi morda spravila nekoliko svojih v zbor, da bi bilo potem toliko strastnih prizorov, da bi baš tisti, ki sedaj koke-tujejo z Nemci, kakor Götthejev čarobniški vajenec iz globine srca klicali: „die ich rief die Geister — werd' ich nimmer los!“

H koncu še jedno opomnjo. Gradiva imel je deželni zbor res jako veliko. Bilo je prošelj in peticijski par stotin, bilo važnih vprašanj in zakonskih načrtov velemnogo. Kljub temu pa menimo, da bi se bilo zasedanje lahko vsaj 14 dni prej dovršilo, da je bilo vse pravočasno prirejeno in predloženo. Ne vemo in tudi nečemo razpravljati, kje je bila temu krivda, upamo pa, da se bode v bodoče z dragim časom bolje štedilo.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 23. februarja.

Pridno pobira smrt svoje žrtve iz krdela državnozbornskih poslancev in posebno pozornost pri-

LISTEK.

O pomenu tujk.

Govor dr. Matije Murka pri slavnostni promociji „sub auspiciis imperatoris“ v senatovi dvorani c. kr. vseučilišča na Dunaji 8. februarja t. l.

(Konec.)

Pozneje ali vendar že v 4. stoletju po Kr. prišle so z zimsko stavbo tudi besede: Mauer, Keller, Speicher, Hammer, Ziegel, Pfeiler, Pfahl itd. — Tudi domače življenje se je po Rimljanih spremenilo in upliv rimske kuhinje že pred starovisokom-nemško dobo (t. j. pred 7. in 8. stoletjem) kažejo besede kakor Koch, Küche, Schüssel, Tisch, Senf, Pfeffer, Kohl, Feige itd. (Primeri so zbrani v Klugejevem Etymolog. Wörterb. st. XIX) Po tem pride krščanstvo, najbolj velikanska revolucija, ki se ne more z nobeno drugo primerjati, v mišljenji in čutenji kakor tudi v obrazovanji vnanjega življenja (Miklosich die christl. Terminologie in der slav. Sprache. Denkschr. XXIV. 1), in ž njim ogromno število tujk, za katere ne treba primerov.

Križanske vojske prinesle so marsikaj iz iztoka, vi-težtvo in njegova književnost severno- in južno-francoske reči in besede. Latinski jezik je vladal od začetka srednjega veka do naših dob v cerkvi in znanosti. Mnogo besed se je uvelo z rimskim pravom in s prerobenjem klasičnega veka po humanizmu. Tridesetletna vojska je pri Nemcih razširila jezikovno mešanico, podobno armadam, ki so Nemčijo pustošile. Po tem je zopet uplivala Francija tako vsestransko in mogočno, da se je na Nemškem francoski čutilo in mislilo, in ljudje se neso samo à la mode oblačili, ampak so tudi à la mode govorili. Deloma še traja danes ta upliv, deloma pa ga je univerzalnost nemškega slovstva odstopila skoro celemu obraženemu svetu.

Jednako so na Slovane v različnih dobah uplivali zahod in izhod, jug in sever. Izberimo si le nekoliko primerov. Humanizem je zapustil Poljakom celo vrsto latinskih tujk, katerih potrebnost drugim Slovanom ni lahko jasna. Peter Veliki, ki je hotel Rusom najedenkrat celo zapadno omiko ucepiti, je s tem odprl tudi pot neizmerni množici tujk, posebno germanskih, izmed katerih so sicer mnoge

ravno tako malo potrebne bile, kakor nekatere nesrečno posnete naprave. Tudi vprašanje, odkod je prišlo krščanstvo k Slovanom, osvetljujejo tujke. K najbolj zapadnim seveda čez Italijo in Nemčijo, kar je tudi zgodovinsko popolnem dokazano. K Poljakom so ga prinesli Čehi in ne Nemci, kar kaže upliv staročeščine na staropoljščino; ravno tukaj nam samo jezik to resnico popolnem dokazuje, ker zgodovinskih dokazov za njo nemamo in neka poročila so nji naravnost nasprotna. (pr. Nehring-Archiv f. slav. Phil. I. 60 sl.)

Ali tudi vzhodni Slovani, ki so dobili svoje krščanstvo iz Carigrada, imajo v nekaterih besedah krščanske terminologije sledove zapadnega upliva. Več naravnost iz nemščine ali pa po njej vsprejetih tujk ima pri vprašanji o domovini jezika svetopi-semskega prevoda slovanskih apostolov veliko važnost. Ker se v starih časih tujke le ustmeno zajemajo, tedaj so se mogle le pri takem slovanskem narodu vsprejeti, ki je bil sosed Nemcem, t. j. v Panoniji in odtod so se še le prinesle k drugim Slovanom. Med njimi se nabaja n. pr. tudi obče-slovansko ime za sredo stsl. sréda, ki je le po nem-

voščila je desnici. Zopet so Poljaci na vrsti. Izgubili so jednega svojih boljših mož, poslanca Zatorskega. Bil je profesor civilnega prava na Krakovski univerzi, kot marljiv delavec in strokovnjak čislán v parlamentarnih krogih. Predsednik Smolka spominal se je ranjcega tovariša in rojaka začetkom današnje seje s toplimi besedami.

Predno zbornica prestopi k dnevnemu redu, dvigne se ministerski predsednik, da prečita neko izjavo. Največja tišina zavladala je v dvorani, poslanci vseh strank obstopili so ministersko klop, grof Taaffe govoril je energično, s posebnim naglasom poudarjajoč markantnejše partije. — Vsebinska Taaffejeva izjava dá se označiti s tremi stavki. Ministerstvo namreč protestuje zoper sumničenja in obrekovanja, izražena tekom zadnjih debat, ter pozivlje vsakega poslanca, ako razpolaga s primer-nim gradivom, tožiti vladu na podlagi ministerske odgovornosti. Od strani predsedništva pričakuje, da bode v bodoče s svojo avtoriteto zabranilo jednake govorniške izgrede. Ob enem pa opozarja ministerski načelnik državnozbornsko opozicijo, da se s takimi sredstvi le spodkopava veljava in ugled parlamenta samega. — Večina je odobravalá demonstrativno Taaffejevo izjavo, kazoč s tem, da se ujema z ministrovimi nazori.

Začetek seje obetal je mnogo zanimivega, ali nadaljevanje in zvršitev debate ni spolnil te obljube. Specijalna debata pletala in motala se je neizmerno dolgočasno. Niti jednega novega argumenta ni bilo slišati od levičarjev, poslanci so kar bežali iz dvorane v hodnike in v prenapolnjeno restavracijo. Pri tej priliki se je jasno videlo, kako dobro je ukrenila državna zbornica, da ni prezgodaj zatvorila generalne debate!

Desnica je molčala, opozicija se je oglašala pri prvih treh členih dotičnega zakona. S strani levece govorili so poslanci: Magg, Kronawetter, Steinwender in zastopnik graškega mesta, dr. Derschatta. Nekoliko besedic o njegovem „maiden-speech“-u! Dr. Derschatta je mož neznatne postave, izredno mladostnega obraza. Za nedolžnimi potezami njegovega, skoro bi dejali, otroškega obličja ne bi iskali privrženca „der schärfsten Tonart“, to je bržkone čutil tudi govornik sam in vsled tega si je na vso moč prizadeval, nekoliko več ostrine pokazati v svojem govoru, nego mu je narava bila privoščila. Karakteristično je bilo, da je nehoté pobíjal nazore lastnih somišljenikov, n. pr. govoreč o progi Klostergrab Mulde, jadikoval je nad nedostatnostjo te lokalne železnice za veliki promet, dočim so predgovorniki njegovi vedno zatrjevali, da je to „železnica v velikem stilu“, ne pa lokalna, kakor jo je bila koncesijonirala vlada. Tekom govora je odjenjal v marsikaterem oziru, sklep pa je bil zopet uvodu podoben, — strasten, malo okusen napad na Pina in na večino, katera se je po govornikovih besedah baje „identifikovala“ z ministrom. No, s tem napadom si je pridobil nekoliko pohvale mej svojimi bližnjimi sosedi, desnica pa se je kaj malo zmenila za njegovo hudomušnost. Saj znamo, da v malem piskerčku voda hitro vzkipi!

Ob dveh se je seja sklenila, potem ko je bila dognana specijalna debata. Prihodnja seja v petek 26. t. m. Dnevni red: nadaljevanje današnjega. Omeniti je, da se je danes razdelilo poročilo imunitetnega odseka o tožbi dr. Glantschnigga proti poslancu

Mih. Vošnjaku radi žaljenja časti. Na izrecno željo g. Vošnjaka predlaga odsek (poročevalec Hren), da se pritrdi kazenskemu postopanju. Stvar se utegne obravnavati v zbornici bodoči teden.

Deželni zbor kranjski.

(XVIII. večerna seja dne 21. januarja 1886.)

Seja prične ob 1/5. uro popoldne. Preide se v specijalno debato. Začetkom obravnave oglašuje poslanec Dežman izjavljajoč, da je njegovim pristašem znano, da bode večina postavni načrt vsprejela, zategadelj bi pač neuspešno bilo, da bi se njegova nemška stranka udeležila specijalne debate. Mi se za sedaj ne bomo spuščali v podrobno razpravo mestnega statuta, akoravno je bila debata, dasi je nasprotna stranka dvorano ostavila, vendar dokaj obsirna. Zadobi novosklenjeni statut Najvišje potrjenje, bomo ga priobčili v polnem obsegu. Le neko bistveno preuredbo volilnega reda nam je omenjati.

Pri §. 1. nasvetoval je poslanec Klun, naj imajo poleg duhovnih pastirjev volilno pravico tudi v javnih šolah nameščeni katehetje, da naj se torej določilo volilnega reda glasi: Volilno pravico imajo: 1. člani knezoškofijskega stolnega kapitlja in v dušnem pastirstvu ali na javnih ljudskih šolah nameščeni duhovniki vseh veroizpovedanj.

Tudi se je popravil po nasvetu poslancev Hrena, Stegnarja in Grassellija v marsičem slovenski in nemški tekst postave. Postavni načrt potem vsprejmo slovenski poslanci jednoglasno v drugem branji. Tretje branje pa se odloži za prihodnjo seja.

Poslanec, župan Grasselli, izreka deželnemu zboru, zakonitemu zastopu dežele, zahvalo, da je vzprejel postavni ta načrt in tako ustregel dolgo gojeni želji in potrebi meščanstva Ljubljanskega. Prosi pa govornik, da bi deželni zbor pritrdil njegovemu nasvetu, da se izreče deželnemu predsedniku g. baronu Winklerju iskrena zahvala za trudapolno in uspešno delovanje pri sestavi tega postavnega načrta. (Občno odobravanje! Klici: Dobro! Dobro!) Predlog se jednoglasno vsprejme, Nemški poslanci pridejo zopet v zbornico, ko prične poslanec dr. Poklukar v imenu gospodarskega odseka poročati o prošnji kranjskega obrtnega društva glede obrtnega delovanja v deželni prisilni delavnici. Poročevalec dr. Poklukar po daljšem utemeljevanji nasvetoje: „Prošnja kranjskega obrtnega društva za urejenje dela v prisilni delavnici odstopi se deželnemu odboru z naročilom, da zaslíši veljavne prizadete osebe izmed onih obitniških krogov Ljubljanskih, ki tožijo zoper konkurenco prisilne delavnice, in potem ukrene, oziroma v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru stavi predloge, da se prošnja obrtnikov uslíši, v kolikor bi bila utemeljena in [ni v nasprotji z namenom in načeli vzdrževanja prisilne delavnice.“ (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. februarja.

Grof Taaffe je izjavil proti dr. Trojanu, kakor se poroča „Narodnim Listom“ z Dunaja, da so vse vesti, da odstopi trgovski minister Pino, izmišljene. On ga ne misli nadomestiti niti s poslancem Sochor-jem, niti s sekcijkim načelnikom Wittek-om.

Minister za Hrvatsko, Koloman Bedeković, praznuje desetletnico svojega ministrovanja. Hrvatski poslanci ogerskega državnega zbora čestitali so mu tem povodom in zagotavljali mu zaupanje hrvatske narodne stranke.

Vnanje države.

Pričakovati je, da se kmalu sklene mir mej Srbijo in Bolgarije. Turški odposlanec sicer ni precej pritrdil srbskemu predlogu, kakor je to zahteval Mijatović, a rekel, da mora počakati instrukcij, vendar ni misliti, da bi Turčija še dalje hotela ovirati sklepanje miru.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ poroča se iz Londona, da so srbske finance jako slabe. Od 40 milijonnega posojila dobila je le 25 milijonov, od katerih so še ostali samo 3 milijoni, drugo je vse požrla vojna. Poslednja srbska posojila sklenila so se v Berlinu, kjer razmer neso tako dobro poznali kakor na Dunaji, v Parizu in Londonu. — „Pester Lloyd“ dementuje vest, da bi bil odpoklican avstrijski poslanik v Belemgradu, grof Khevenhüller.

Kakor se piše „Journal de Débats“ iz Plovdive je prva skrb bolgarske vlade, kako zboljšati vojsko. Vojno ministerstvo obrača posebno pozornost na pomanjkljivosti voznitstva. V skrajnem trenutku še preskrbuje prebivalstvo samo prevoz, a v dolgi vojni to ne gre. To so Bolgari poskusili v zadnji vojni. Ko so prišli do Pirota, manjkalo njim je vsega. Nabrani vozniki neso mogli zaradi slabih pot dovažati vsega potrebnega vojakom. Vojaki so morali mnogo trpeti, večkrat prisledši iz boja neso imeli kosca kruha, da bi potolažili svoj glad. Bolgari trdijo, ko bi jih ne bil ustavil avstrijski poslanik grof Kevenhüller, prišli bi bili do Pirota. To je pa dvojljivo. Res so pripovedovali nekateri ujeti častniki, da so Srbi imeli le še po sedem patron, a kako bi se bila mogla preskrbovati bolgarska vojska z živežem in streljivom v opuščeni sovražnikovej deželi. Bolgari so se vrnili iz te kratke vojne s trdnim prepričanjem, da Srbi nikdar ne bodo sposobni vojevati se z njimi. Vidijo samo svoje uspehe in mnogobrojne napake, katere so napravili Srbi. K sreči je še nekaj častnikov, ki tudi vidijo napake, katere je napravila bolgarska vojska, ki pa k sreči neso imele slabih posledic. Ti ne taje nevarnosti, ki so njim pretile, ko so se tako hitro bližali Pirotu, ko bi imeli opraviti z resnim nasprotnikom. Konjica je jako slabo opravljala rekognoskovanje ali bolje rečeno prav ničesar ni delala. Središče, obstoječe iz oddelka polkovnika Nikolajeva se je premikala prehitro naprej, ter je bilo pustilo obe krili daleč za seboj. Bolgari neso prav nič pričakovali, da bi je pozdravilo streljanje topov iz Pirota. Govorilo se je, da so Piroto popolnem izpraznili. Kako se je čudilo bolgarsko središče, ko se je pozdravilo s streljanjem. Predstraža, obstoječa iz nekega polka, kateremu je zapovedoval kapitan Marinov, bila je odbita in sam poveljnik bil je ranjen. Morali so poslati Ruščuški polk na pomoč, še le potem se je zopet moglo začeti naskakovanje, in vzele so se višine nad mestom. Ta napaka mora biti dober nauk za prihodnost. Bolgarski častniki trdijo, da Srbi ne znajo tako kopati zemlje in napravljati okopov. Bolgarski vojni krogi mislijo, da je mnogo krivo porazu Srbom to, da neso streljali z nasajenimi bajoneti in ko so mej bojem hoteli nasaditi bajonete, je bilo že prepozno; Bolgari so se pa vedno bojevali z nasajenimi bajoneti. Opomniti je, da se po ruskem vojnem pravilniku, katerega jako cenijo v Bolgariji, strelja vedno z nasajenim bajonetom. Ker se neha navadno streljanje že na 150 do 20 korakov, imeli so Srbi vselej dovolj časa nasaditi bajonete. Ako tega neso storili, bil je temu kriv le prevelik strah srbski h vojakov, ko se je približal sovražnik. Srbi sami pa trdijo, da jih neso bili premagali Bolgari. Sklicujejo se na to, da neso jim vzeli Bolgari niti jedne zastave, niti jednega topa, dočim so oni Bolgarom nekaj topov. Srbi pa le zato neso zgubili nobenega topa, ker so

škem uplivu razumevno, ker po slovanskem štetju je sredi komaj tretji dan v tednu, kar pričajo jasno vtorek, četrtek, petek.

Če se ozremo na tujke po različnih strokah, zapazimo, da so izrazi v trgovini, glasbi in umetnosti sploh italijanski; vojaški jezik ima toliko francoskih tujk, da prenapeti nasprotniki tujk trdijo, francoski podčastniki bi lahko celo najskrivnejše nemške vojne načrte čitali. Znanstvena terminologija je navadno iz klasičnih jezikov vzeta, in tudi v novo skovanih nazivanjih, ki neso zmirom posebno pravilna, še živi jezik starih Rimljanov in Grkov. Parlamentarni jezik spominja seveda na prihod konstitucionalizma z Angleškega in Francoskega; jezik žurnalistike, ki posebno zarad mnogih tujk ni na najboljšem glasu, je prav za prav mejnarodén.

Vendar ne mislimo nikakor, da narodje samo svojo lastnino izposujejo. Nemški jezik ima precej besed iz arabščine, katere je mogel le po zapadnih in tudi južnih Romanih dobiti. Žirafi, kofetu, zafranu, ambri in podobnim se nikakor ne čudimo. Tudi arabskim modrijanom smo radi hvaležni za njihove cifre, zenit, nadir, algebro, almanah

in tudi eliksir (ki se naj nikakor ne izvaja od lat. elisear), če tudi nismo več privrženeci njihove alhimije. Pa tudi admiral in njegov kabel, katun, magazin, tara, tarif, kofer so arabskega rodu. V gali srkam na sofah in divanih sorbet s tas in alkoholne pijače iz karaf, v zlast nam je enker, diši nam endivija, v alkovnu poslušamo lavto in tamburino, pa ne mislimo na Arabce pri njihovih besedah. Druge jednake besede so prišle v nemščino po Slovanih iz turških jezikov kakor Dolmetsch, Heiduck, Karbatscke, Kant-schu, Schabracke.

Še večje je število takih besed, katere so že v starih časih vsprejeli Ogri in Rimljani iz različnih vzhodnih krajev, posebno od semitskih narodov. Od Rimljanov so prešle k drugim Evropecem kakor n. pr. „Sack“ (naš žakelj). Najštevilnejša so imena po tem potu iz vzhoda došlih živalij in rastlin.

Visoke kulture obeh klasičnih dežel, bujne vegetacije italijanske in tudi naše si namreč ne smemo kakor kaj prvotnega misliti. Mnogo naših rastlin, ki njih imamo zaradi koristi ali lepote, mnogo domačih živalij, ki so nam drage in za živ-

ljenje tudi potrebne, ima jako daleč v Aziji svojo domovino. O tem predmetu nam je napisal Viktor Hehn izvrstno delo, ki se odlikuje z enakim poznavanjem dotičnih rečij in jezikov, pod naslovom: „Culturpflanzen und Haustiere bei ihrem Uebergange aus Asien nach Griechenland und Italien sowie in das übrige Europa“. Da je češnje bogatin Lucullus, ki je Mitridata premagal, prinesel iz okolice cernaške na pontski obali v Evropo, ve dandanes sicer vsak dijaček iz rimske zgodovine. Vendar povsod ni vse tako priprosto in jasno. Zopet nam pomaga jezik dopolnovati redke in nepopolne zgodovinske notice. „Boljša jabelka in hruške, fige in granate, breskve, marule, murve, češplje, pistacije“, kumin in ženf potovali so po istem, večkrat še daljšem potu čez Malo Azijo na Grško. Roža in lilija so sprva iranske besede. Iz stare Medije prišli sta reč in ime rano črez Armensko, Frigijo in Trakijo — tedaj ne tako naravnost kakor poprej imenovane rastline — h Grkom. Severni narodje dobili so vse imenovane rastline iz Italije, kakor tudi umetnost njih požlahtnovanja, kar za nemščino učita besedi impfen in propfen.

hitro spravili topove na varne kraje, ko se je približeval sovražnik, zategadelj pa njim topništvo v boji ni tako pomagalo, kakor se zahteva od dobre artilerije. Nekateri Bolgari upajo, da se bode Visoka Porta zanje potegnula, da dobe Pirot in Vranjo, ker so Turčiji odstopili Kirdžalijski okraj in Rodopske vasi. Ta dva srbska okraja sta zelo važna za Bolgare. Dobro utrjeni Pirot varoval bi kneževino s severozapada, a Vranja bi Srbom zagradila pot v Makedonijo. V Kirdžalijskem okraju biva kakih 25.000 prebivalcev mohamedovskega veroizpovedanja. Tu ni nobene bolgarske vasi. Zemlja je jako rodovitna, zlasti se prideluje tu mnogo tabaka. Mohamedovsko vasi odlikovale so se vedno z veliko nezavisnostjo in nikdar neso priznale one točke Berolinske pogodbe, ki je je pridružila Vzhodni Rumeliji. Vzhodnorumelijske vlade neso priznale in neso jej plačevale nikakega davka. Bolgari bodo na bojem, ako dado Turkom vasi s turškim prebivalstvom. Mala darila okrepčajo prijateljstvo, pravi star pregovor, in knez Aleksander, da bi bolje si zagotovil naklonjenost Turčije, razdal je mnogo nagrad turškim vojakom, ki so se odlikovali v poslednji vojni. Priznati se pa mora, da so se Turki hrabro bojevali za združenje Bolgarov in popolnem zaslužili nagrade. Če primerimo pest turških vojakov z bolgarskim življenjem v vojski, moramo se čuditi, da so mohamedovci dobili toliko nagrad. Šakir paša je glasno pozdravil svoje rojake, ko je obiskal Sofijsko bolnico in pršil je, da naj neomahljivo spolnujejo svojo dolžnost. Turki nikdar neso ljubili Srbov, in srbski napad na bolgarsko zemljo dal jim je lepo priložnost, krepko pobijati sovražne Srbe. — Kakor piše „Allgemeine Ztg.“, je mej strankama Karavelova in Cankova (radikalno liberalno in narodno-liberalno) v Bolgariji veliko nasprotje. Prva se poteguje za kneza in nezavisnost Bolgarije, poslednja pa agituje proti knezu in želi rusko pokroviteljstvo. Razen teh je še konservativna stranka, ki je vedno držala s knezom, ter je bila sedaj prijazna, sedaj sovražna Rusom, kakor so okoliščine nanesle. Ker je ta stranka dobila močno podkrepjenje iz Južne Bolgarske, postala je važen faktor ravno tako za Karavelova, kakor za Cankova. Pred vojno so konservativci bili za Cankova, ko je pa poslednji začel agitovati proti knezu so se pa ločili od njega in se jako zdržljivo obnašali. Sedaj, ko je Cankov že predaleč zašel v sovražstvo proti knezu, se pa konservativci približujejo Karavelovu. Poslednjemu se to zdi jako ugodno in prizadeva se, da bi konservativce še bolj pridobil na svojo stran. Časniki Karavelova stranke napadajo Cankovce, a laskajo se konservativcem. Ako se Karavelovu posreči najti kak modus vivendi s konservativci, se bode še dolgo obdržal na krmilu in ustavljal se Cankovu.

Predvčeraj se je v pruskem deželnem zboru začela debata o protipoljskem predlogu. Oglasilo se je 38 govornikov. Prvi poprijel je besedo Wierbinski in imenoval to predlogo nasilstvo proti Poljakom, ki se mora pobijati z vsemi sredstvi. Minister Lucius je pa predlogo zagovarjal ter trdil, da ima namen le varovati Nemce. Kupovala se ne bodo posestva poljskih kmetov, ampak le veleposestva, katera se bodo razdelila mej nemške kmete. Potem je nekaj besedoval o poljskeji agitaciji, ki vedno napreduje. Narodni liberalci Benda se je izrekel za ta zakon, želi samo ustavnih jamstev za njega izvrševanje. Poljak Ostrovic je rekel, da pruski Poljaki žele samo to, kar imajo Poljaki v Avstriji. Potem je predlogo zagovarjal konservativci Treskov. V imenu katoliškega centra jo je pa posebno hudo pobijal Schorlemer, ki je rekel, da je krivična in ustanavlja nekako izjemno stanje. Pomen „revolucionaren“, s katerim vlada podpira svojo predlogo je spremenljiv in negotov. Tudi Bismarckova vnanja politika se mnogim zdi revolucionarna. Postopanje poljskih častnikov, katere vojni minister dolži, da so se izneverili svoji prisegi, kar je pa še treba dokazati, ni revolucionarno. Kako bi morali

potem soditi postopanje Ogrov 1866. leta pod Klapko. Predloga je izjava bankrota nemške kulture in omike. Dovolila se bode le Bismarcku, nobenemu drugemu ministru bi se ne. Toda zakon bo dalje obstal kakor bode Bismarck živel in njegova srednja stranka. Bismarck hoče osnovati absolutno vlado, hujšo, kakor je bila Richelieu-va in Mazarinova. Ko Bismarck ne bode več, potem bode pa zmešnjava in nevarnost za dinastijo ter vso deželo, kajti vsi drugi se bodo odvadili misliti. Včeraj se je nadaljevala debata. Konservativci Wehr in Rauchhaupt sta se izjavila, da bi bilo sodelovanje parlamenta škodljivo pri izvajanju tega zakona. Windthorst je pobijal njih mnenje. Poudarjal je, da se zahteva 100 milijonov proti onim, ki bodo sami nekaj plačali k tej vsoti. Predloga je barbarična in nasprotuje ustavi, ki zagotavlja jednako državno varstvo vsem. Sedaj bodo izkupili Poljake, potem bodo Dance v Severnem Šlezviku, potem Elzace, na to pride vrsta na Welfe, najprej seveda na me. Zahtevani zaklad bode nov korupcijski zaklad, kakršnih že več imamo. Druge države podpirajo posestnike, Prusija pa hoče porabiti njih stisko, da je iztira z njih posestev. Kmetijstvo propada, vlada bi je morala podpirati, ne pa zatirati.

Angleška spodnja zbornica vsprejela je z 297 proti 82 glasom predlog vlade, da stroške za Birmansko ekspedijo plača Indija. — Vojni minister je objavil v spodnji zbornici, da je vojnim založnikom dovoljeno za sable rabiti nemško jeklo. Pri tujih tvrdkah pa vojna uprava ne bode ničesar naročevala, dokler stvari pri domačih dobijo more.

Jedno najvažnejših vprašanj v severno-ameriških združenih državah je vprašanje zaradi kitajskih delavcev. Glaslo domačih delavcev je sedaj, da „the Chinese must go“. (Kitajec mora proč). Pa ne le pri delavcih, temveč tudi pri drugem prebivalstvu Kitajci neso priljubljeni. Ker namreč jako malo potrebujejo, odneso skoro ves prisluženi denar v svojo domovino. Kitajec dela tako po ceni, da domači delavec ne more konkurovati z njim. Ni čudno, da v zapadnih državah po tovarnah, rudnikih in na polji kar mrgoli samih Kitajcev. V premogovnikih Wuominskih so beli delavci najprej napali Kitajce in jih mnogo pobili. Jednaki izgredi bili so Tacomi in Scatlle. Predsednik republike izdal je bil neko proklamacijo, v kateri obsojuje take napade. Več izgrednikov so bili zaprli, a so je morali izpustiti, ker ni bilo moč dobiti porotnikov, da bi jih obsodili. Zakon, ki prepoveduje kitajskim delavcem prihod v deželo, dosedaj, ni imel nobenega uspeha. Veliki tovarnarji in drugi gospodarji, ki si žele delavcev, ki delajo po ceni, podkupili so komisarje pristanišč, da so pustili delavce na kopno. Zadnji čas nekateri tovarnarji sicer že nečejo več kitajskih delavcev, ker se boje domačinov, zlasti pa zategadelj ne, ker se močno agituje, da naj nikdo ničesar ne kupi od tovarnarjev, ki imajo kitajske delavce. Sicer pa hoče vlada tudi na to gledati, da se bode protikitajski zakon strogo izpolnoval.

Domače stvari.

— (Gg. delničarje „Narodne Tiskarne“), kateri so uložili svoje delnice za občni zbor, opozarjamo, da bode občni zbor, kakor je bilo naznanjeno, v četrtek 25. t. m. ob 6. uri zvečer, ker se je uložilo zadostno število delnic. Po pravilih pa mora biti osebno pričujočih najmanj deset delničarjev, sicer zbor ni sklepčen.

— (Svečano odlikovanje.) V nedeljo 28. t. m. ob 11. uri dopoldne pripel bode finančni ravnatelj gospod August Dimitz v svoji pisarni mej primernim govorom in v prisotnosti finančnih uradnikov umirovljenemu glavnemu davkarju gospodu Štefanu Wrussu na prsi zlati križec za zasluge s krono, kateri mu je podelil naš presvetli

cesar z Najvišim odlokom 8. t. m. K tej, v polu leta že tretjeje jednakej svečanosti (Föderansperg 13. septembra 1885. — Podrekar 3. junuarja 1886) povabljeni so razen domačih uradnikov tudi uradniki vseh tukajšnjih, finančnemu ravnateljstvu podrejenih uradov.

— (Ministerstvo za notranje zadeve) je dne 5. t. m. dovolilo ustanovitev podružnice sv. Cirila in Metoda za Ribnico.

— (Umrli) je v 20 dan t. m. v Rudolfovem g. Fran Ipavic, umirovljeni okrožni ranocelnik, v 86. letu svoje dobe.

— (Gosp. Gjuro Nedelković) priredi jutri, v 25. dan t. m., ob 8. uri zvečer v čitalniški restavraciji glasbeno večerno zabavo, pri kateri sodeluje čveterospev čitalniškega zbora. Spored je jako lep, zatoorej upamo, da se bodo narodni krogi prav mnogobrojno udeležili, to tembolj, ker je gosp. Nedelković izvrsten pevec in iskren Slovan.

— (Glede Kalana,) ki ga je v nedeljo zvečer na Rudolfovi železnici vlak povozil, naprošeni smo izjaviti, da železniškega stražnika glede te nesreče ne zadene niti najmanjša krivda.

— (Kmetijsko predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe, g. Gustav Pirc, v nedeljo 28. t. m. dopoldne ob 10. uri v Hotederšiči in popoldne po službi božji v Godoviči.

— (V Šent Vidu nad Vipavo) bila je nedavno občinska volitev. Županom je izvoljen g. Filip Vrtovec, posestnik v Št. Vidu, občinskimi svetniki pa: Anton Mislej, posestnik v Šent Vidu, Fran Mislej, posestnik Podbregom, J. Žvanut, posestnik v Lozicah in Josip Pelikan, posestnik Podgričem.

— (Vabilo) k veselici, katero priredi narodna čitalnica v Šent Vidu nad Ljubljano v nedeljo dne 28. februarja 1886. Spored: 1. A. Nedved: „Zvezna“ — zbor. 2. Govor. 3. Rud. Čirch: „Osrčevanje“ — zbor. 4. Deklamacija. 5. Kam. Mašek: „Lahko noč“ — zbor. 6. Fr. Gerbic: „Mojemu rodu“ — zbor. 7. Tombola. 8. Prosta zabava. K tej veselici uljudno vabi odbor.

— (Akademično društvo „Triglav“) praznuje dne 5. marca v dvoranah „Steinfelder Bierhalle“ svojo desetletnico, h kojej vabi vse rodoljube in prijatelje. Vspored: Uvod: „Koračnica“ — svira godba. Beseda: 1. Pozdrav g. predsednika Jak. Toplak-a. 2. L. Hudovernik; „Naša zvezda“ — zbor z bariton-solom. 3. Zgodovina akad. društva „Triglav“-a, čita gosp. tajnik Jos. Blaž. 4. Dr. B. Ipavic: „Spominčice“, valček — svira godba. 5. G. Ipavic: „Ohrani Bog te v cvetji“ — peterospev. 6. D. Jenko: „Naprej“ — svira tamburaški zbor. 7. F. S. Vilhar: „Nezakonska mati“, tenor solo s spremljevanjem na glasovirji — poje gosp. Janko. 8. P. de Sarasate: „Fantazija“ za orkester in violinsolo — svira godba. 9. V. Lisinski: „Predivo je prela“ — čveterospev. 10. A. Bibica: „Karišik hrvatske pjesama“ — svira tamburaški zbor. 11. Dr. B. Ipavic: „Kdo je mar“ (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) — veliki zbor s spremljevanjem na glasovirji. 12. E. Horny: „Potpourri jugoslovanskih pesnij“ — svira godba. Svira godba 37. pešpolka pod osobnim vodstvom kapelnika gosp. E. Horny-ja. Iz posebne prijaznosti sodelujeta tamburaški in pevski zbor aka-

Limono in pomerančo imamo tudi iz Italije, ali ne čez Grško, ampak Arabci so nji tja prinesli, ki so nji dobili čez Perzijo iz Indije, kar vse jezik pripoveduje.

Naše buče so tudi v Aziji, najbolj v Južni Aziji doma in tudi za nje so dobili Nemci imena „Pfebe, Kürbis, Melone“ iz Italije. „Gurke“ (kumara, ogorek) pa je potovala iz vzhoda čez Carigrad k Slovanom — Veliko- in Malorusi bi v strogem postu brez kislih kumar ne mogli živeti — in od njih k Nemcem, kjer jo še le v 17. veku najprej v obliki „Agurke“ nahajamo, ki je slovansčini bliža.

Dandanes imamo celo karaibske in indijanske izraze na jeziku, kakor orkan, mahagoni, cigara, tabak*) itd. In gotovo pomisli le malo ljudi, da izgovori z nemško „Hängematte“ besedo južno-amerikanskega, ali s „tombakom“ besedo malajskega rodu.

*) Nekateri so poskušali to besedo pri nas zameniti s turško „duhan“, kakor obče evropsko „kredit“ z „ver-sijo“ (!!) itd. Naj se ne pozabi, da „v mlako zagazi, kdor preskrbno ogiblje se blata“.

Glejte, besede potujejo po celem svetu kakor le malo ljudi! Nekateri pridejo celo večkrat v različni obleki kakor nemške Vogt in Advocat, Priester in Presbyter, ordnen in ordinieren, opfern in offerieren itd. Druge se srečavajo na svojem potovanji z zapada proti vzhodu in iz vzhoda proti zapadu. Posebno se godi to pri besedah, katere je dobila zapadna Evropa iz vzhodnih jezikov, ki pa zdaj pri jugoizhodnih evropskih jezikih srečavajo naravnost iz izhoda došle oblike. Tako ima srbski trgovec v mestu svoj „magazin“ in zunaj mesta „magazo“ (gumno); obe besedi imata isti vir, prišli pa sta po ravno nasprotnih potih. Pri Bolgarih se nahajata naravnost vsprejeti obliki „magaza in maza“, pri Malorusih hamazej, pri Belorusih hamazeja; ruski književni jezik pa ima „zapadao“ obliko. Jednaki prav pisani primerov bilo bi mnogo, ali navedem še le jednega. Cuker, ki je pač indijskega rodu, je v tej obliki prišel k zapadnemu svetu in izpodriva na pr. pri Hrvatih in Srbih cakaro in zaharo, ki sta iz grščine vzeti in šečer, ki se je iz turščine vsprejel.

Ta slika o tujkah nikakor neče popolna biti,

vendar dokazuje zadosta, kako globoko ukoreninjene so tujke v vsakem jeziku.

Kljubu zopernemu pravdanju o purizmu in impurizmu, ali, če hočete, o jezikovnem čiščenju, gledamo v tujkah neomajive in jasno govoreče spomenike človeške zgodovine, ki nas poleg drugih prikaznij učijo, da sosi narodi po svoji že v pradobi dovršeni ločitvi še zmirom bliži nego se obče misli.

Treba je končati in mislim, da ne morem bolje, nego da navedem besede jednega mojih vele-spoštovanih učiteljev, kateremu se imamo največ zahvaliti za znanstveno preiskavanje tujk; mojster slavistike izrazil je resnico, katero sem posebno v zadnjem delu svojega govora poudarjal, v predgovoru k slovanskim elementom v magjarsčini s sledečimi, spomina vrednimi besedami: Noben poznavalec človeškega razvoja ne bo dvomil, da je vsa naša civilizacija, različna od narodne šege, ki je prej žival v človeku brzdata, od krščanstva do vsakdanjih prijetnostij našega življenja sad dela mnogih narodov, katerega se pa res neso vsi v jednaki meri udeleževali.

demidnega društva „Hrvatske“. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— (Vabilo k veliki besedi,) katero priredi „slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ v novih prostorih slovenske Čitalnice v nedeljo, dne 28. februarja 1886. Pričetek ob 7¹/₂ uri zvečer. I. 1. „Hercegovska“, ugl. Hajdrih; pevski zbor. 2. Pozdrav. 3. „Lahko noč“, ugl. Hajdrih; čveterospev. 4. „Nevesta“, spel S. Gregorčič; deklamuje gospodična G. D. 5. „Spomin na potovanja“, igra na citrah. 6. „Hrvaticam“, ugl. pl. Zajec; pevski zbor. 7. „Pravo junaštvo“, slika iz kmečkega življenja; spisal J. Stritar. Osobe: Reza, — Jera, — Anton. 8. „Sanje“, pevski zbor. 9. „Slovenskih pesni venec“, igra na citrah. 10. „Jedno uro doktor“, vesela igra v jednem dejanji. II. Domača zabava v prostorih Marzinijeve gostilne. Opomba. — Vabilo velja ob jednem kot ustopnica, brez katere nima nikdo uroda. Neudje, ki želijo dobiti vabilo, naj se oglašijo pri odboru. — Ustopnina za osobo 20 kr.; za nedorasle 10 kr. — Uhod čez glavne stopnice; obleka se odloži v društveni bralnici. Odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 23. februarja. Knez črnogorski odpotoval je ob 7. uri zvečer domov. Na kolo-dvor prišli so Pavlovič, več Črnogorcev in deputacija slovanskih vseučiliščnikov.

Krakovo 23. februarja. Poljski listi naznanjajo ustanovitev družbe, ki bode imela namen, na dražbi kupovati zadolžena posestva poljskih posestnikov na Poznanskem, da ne pridejo v roke pruski vladi.

Peterburg 23. februarja. (Izvestje N. fr. Presse.) Tukajšnji listi kažejo svoje začudenje nad avstro-ogerskim zakonom o narodnem opolčenju (črni vojski), o katerem telegraf nič poročal ni. Časopisi ponavljajo dogodbu v zvezi s političnim položajem in sklepajo iz tega, da ta važna reforma za bližnjo bodočnost nič dobrega ne pomenja. „Peterburskija Vjedomosti“ menijo, da je po uresničenju te reforme evropski mir bolj v nevarnosti, nego po kateri koli mobilizaciji. Naj Dunajski in Peštanski prijatelji miru govore, kar jim drago, vendar take naredbe, kakor prepoved izvažanja konj iz Bosne in Hercegovine in organizacija črne vojske, nikakor neso znamenja zaupanja in ne opravičujejo upanja, da se bode kriza mirno rešila in da nam pomlad donese mir in slogo.

Pariz 23. februarja. Tukajšnji listi imajo telegrame, da se je Grška udala. Nota, v kateri se to naznanja, da je že v Londonu.

Lek v dober kup. Bolujočim na želodci priporočati so pristni „Moll-ovi Seidlitz-praški“, kateri imajo poleg nizke cene najboljši lekarski uspeh. Skatljica z navodnom uporabe 1 gld. a. v. Vsak dan jih razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njega varstveno znamko in podpisom. 1 (20—2)

Zahvala.

Kegljačka zaveza „Edinost“, ki je priredila pretečeno soboto v čitalniških prostorih plesno veselico na korist „Narodnemu Domu“, je naklonila ves čisti dohodek te veselice, v znesku 110 gld. 89 kr., naši družbi in primaknila iz svojega še toliko, kar je manjkalo do polne svote (120 gld.) za desetkrajcarsko knjižico. Za to svoto so gospodje kupili desetkrajcarsko knjižico pod št. LXXXI.

Za ta blagodušni dar izreka podpisana družba slavni zavezi svojo najpriskornejšo zahvalo.

V Ljubljani, 24. februarja 1886.

Krajcarska družba „Narodnega Doma“ v Ljubljani.

Tujci:

23. februarja.

Pri **Stenu**: Bach, Franckenberger, Hammer, Plo-witz z Dunaja. — Politzer, Schwarzkopf iz Trsta. — Kaus iz Celovca. — Polak z Dunaja.

Pri **Mallu**: Ilek, Kraus, Katzel, Baumgartner z Dunaja. — Langmann iz Gradca. — Zuppinger iz Gorice. — Herwisch z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dne 24. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	753	Špeh povojen, kgr.	66
Rež,	593	Surovo maslo,	84
Ječmen,	510	Jajce, jedno,	2
Oves,	330	Mleko, liter	8
Ajda,	527	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	533	Teleče	60
Koruza,	543	Svinjsko	52
Krompir,	356	Koštrunovo	36
Leča,	8	Pišaneč	55
Grah,	8	Golob	18
Fizol,	850	Seno, 100 kilo	2 15
Maslo, kgr.	88	Slama,	2 15
Mast,	74	Drva trda, 4 metr.	7 60
Špeh frišen,	44	mehka,	5 50

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23 febr.	7. zjutraj	740-67 mm.	0-6° C	sl. svz.	snež.	0-30 mm.
	2. pop.	740-21 mm.	2-6° C	sl. svz.	obl.	snega.
	9. zvečer	740-78 mm.	0-8° C	sl. svz.	obl.	snega.

Srednja temperatura + 1-3°, za 1-4° nad normalom.

Dunajska borza

dne 24. februarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	86 gld. 65	kr.
Srebrna renta	86	80
Zlata renta	114	75
5% marna renta	101	80
Akcije narodne banke	869	—
Kreditne akcije	298	50
London	126	25
Srebro	—	—
Napol.	10	02 1/2
C. kr. cekini	5	95
Nemške marke	61	80
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	128
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	172
Ogrska zlata renta 4%	104	50
papirna renta 5%	95	85
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava r-g. srečke 5%	100 gld.	116
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	126	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	116	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	107	50
Kreditne srečke	100 gld.	178
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	116
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	205	—

Poslano.

(3—8)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče pice,
i kas izkušani lek proti trajnom kašlju pljučevine i
želudca bolesti grkljana i proti mehurim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

V NARODNI TISKARNI v LJUBLJANI

dobi se knjižica

„Tisočletnica Metodova.“

Spisal duhoven ljubljanske škofije.

Cena 10 kr.

Čisti dobiček te knjižice namenjen je v podporo slovenskega šolstva osnovani „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

(518—20)

Lepo posestvo.

Hiša z velikimi poslopji za stanovanje in gospo-darstvo, 25 oral njiv, 4 oral travnikov, 7 oral vinogradov, 20 oral gozda in vrtom pri hiši, proda se pod ugodnimi pogoji na **Jesenicah** blizu **Brezice** in **Krškega**. Hiša je posebno pripravna za trgovino z vinom ali mešanim blagom.

Ponudbe vsprejema **Fran Müller-jev Annoncen-Bureau** v Ljubljani.

(107—1)

Umetne

(50—9)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovešem americkem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Anchor parobrodna linija

iz Trsta v New-York naravnost.

Odhod v 1. in 15. dan vsakega meseca.

Veliki prvorazredni parniki te svetovnoznane v Avstriji jedino koncesionirane linije vsprejemajo potnike po naj-nizjih cenah in z najboljšo postrežbo.

Potniki naj se obrnejo na **Gergolet & Po-gliaco**, glavne agente, **Via dell' Arsenal 56** v Trstu.

Dobivajo se tudi vožni listki za vsa mesta Zjednje-nih držav po najnižjih cenah.

(32—16)

Jednouprežen, pokrit Phaeton,
s kozlom, ki se da proč vzeti,
dobro ohranjen, — jednouprežen
Broom in 3 konjske oprave
prodaje se po ceni (110—1)
na Glavnem trgu št. 19.

Burgundsko vino.

To fino in dobro Burgund-sko vino Ogerske (francoske trte, nasajene v obširnih vinogradih na Ogerskem priporočajo slavni zdravniki zaradi njega milobe in izvrstnih svojstev pri želod-čevih boleznih, pomanjka-nji krvi, oslabljenji, diarr-hoe in rekonvalescenci z izrednim vspehom. — Zdravilnica v Lindewiese (Sle-zija) uporablja to vino že več kakor 15 let in pripo-roča posebno kot okrepljujoče pri rekonvalescenci.

Jedino zalogo za Kranjsko

ima (656—17)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Velika steklenica velja 80 kr., 10 steklenic 7 gld.

Po pošti se pošlje najmanj 5 steklenic.

LIPPMANN-OVI KARLSBADSKI ŠUMEČI PRAŠKI

izdelujejo se s pomočjo iz Karlsbadskih vodá dob-ljenih studenčnih produktov, imajo tedaj v sebi vse učinkujoče snovi istih in imajo tedaj izvrstne zdra-vilne kakovosti.

Slast vzbujajoče.	Vademecum	Raba prijetna.
Za prebavljenje.	bolehaloče v želodci.	Upliv gotov.

Neprekosljivo čistilo

upliva brez izjeme hitro in gotovo.

Prijetno, ceno in pripravno nadomestilo za alkalično-solninske rudninske vode, grenčice itd.

Zdravo!

Okrepjujoče!

Tedaj boljši, nego vsa hitro uplivačoa sredstva, pi'e, pa-stile itd.

Za predzdravljenje! Za po zdravljenje!

Zdravniško priporočano za dom-če in zimsko zdravljenje pri boleznih želodca, črev, jeter, obistij in mehurja.

Dobro skušeno in mnogo iskano domače sredstvo

pri motenem in slabem prebavljenju, pomanjkanju slasti do jedij, slapu želodca in črev valed sedenja, zasilenju, sla-bosti po jedi, sitnem vzdigovanju in napenjanju, zgagi, bole-činah v želodci, ščipanju ali krči, navalu krvi, glavobolu, omotici, trdovratnem glavobolu, strjenju krvi, zlatej žili, ne-pravilnem izpraznenju, trdovratnem zapiranju in debelenju. Cena pušci 20 kr., originalni škatlji = 12 pušci = 2 gld. a. v.

Centralna zaloga:

Lippmann-ova lekarna v Carlsbad-u.

Pazi naj se, da ima vsaka posamična škatljica varstveno znamko in Lippmann-ov imenski počrk.

Dobiva se na Kranjskem v lekarnah v **Kranju**, v **Ljub-ljani** (U. pl. Trnkoczy, lekar, H. Birschitz, lekar), v **Ru-dolfceyem**, v **Radovljici**, v **Črnomlju**, kakor tudi v vseh lekarnah avstrijske države itd. (78—5)

Restitucijski fluid
pomnoženi, tudi
konjski cvet
imenovan,

rabi za drgnjenje v krepilo udov pri konjih. Ta cvet, mnogo let po izkušnih živinozdravnikih in praktič-nih poljedelcih glede učinka kot izboren skušen ter priznan kot najboljši zdravilen in krepljen, ohrani konja do pozne starosti, celo pri največjem trpljenju vztrajnega in pogumnega, zabranjuje otrplost konj-skih udov ter služi v krepilo pred in v restitucijo (očvrstjenje) po kakem trudapolnem delu. Dalje rabi kot podpiralno in ozdravljajoče sredstvo pri pretegu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpenju v boku, v krizi i. t. d., otekanju nog, mehurjih na no-gah, izvinjenju, tiskanju od sedla in oprave, pri su-sici i. t. d., s kratka skoro pri vseh vnanjih bolezn-nih hihab.

1 steklenica z rabilnim navodnom vred stane 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodnom vred samo 4 gld. Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo: (655—17)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.